

Zienswijze op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) Lob van Gennep d.d. 18 maart 2020

T.a.v. Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Directie Participatie, Lob van Gennep
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Deze zienswijze wordt ingediend door drie inwoners van het Lob-gebied die zich verenigd hebben in een technische werkgroep. Deze technische werkgroep heeft zich een oordeel gevormd over de NRD Lob van Gennep (NRD LvG) en brengt daarop de volgende zienswijze in. De NRD LvG maakt onderdeel uit van het programma Integraal Rivier Management (IRM). Dit programma vraagt naast waterveiligheid en ruimtelijke kwaliteit ook aandacht voor opgaven op het gebied van o.a. scheepvaart, natuur en zoetwatervoorziening.

NRD LvG

In de NRD LvG worden nu volgens de stuurgroep Lob van Gennep drie kansrijke alternatieven verder uitgewerkt en onderzocht met een Milieu Effecten rapportage:

- Reguliere dijken;
- Verbindende dijken met vaste drempel(s)
- Verbindende dijken met waterkerende instroomvoorziening.

In het participatieproces waar vele belanghebbenden van zich hebben laten horen heeft de projectgroep LvG de belanghebbenden uitgenodigd met suggesties en alternatieven te komen die oplossingsrichting geven voor de invulling van het onder andere het doel van waterberging.

Zienswijze 1.

Er zijn 12 oplossingen in beeld gekomen waarvan er 4 geen betrekking hebben op het gebied zelf maar de oplossing elders is gezocht. Deze vallen nu af omdat die geen betrekking hebben op het betreffende gebied. Dit is vooraf niet duidelijk aangegeven door de projectgroep waardoor een andere verwachting is ontstaan bij de indieners en de tijd en inspanning die hieraan is besteed nu mogelijkwjs voor niets blijkt te zijn geweest.

Hier is sprake van een gebrek aan transparantie en er is sprake van vooringenomenheid in de verkenningsfase. De opvang van hoogwater in de Lob van Gennep dient ook om gebieden elders te beschermen. De vraag dient zich aan: Waarom mag dan vanuit het gebied Lob van Gennep geen oplossing elders worden voorgesteld?

Er worden slechts drie opgaven voor de LvG gesteld:

1. Verbeteren van de hoogwaterbescherming

Het huidige niveau van waterveiligheid voldoet (nog) niet aan de norm van 1 januari 2017, dit moet 1:300 jaar zijn. Dit is de wettelijke waterveiligheidsnorm. Hieraan wordt op termijn voldaan.

2. Het verbeteren van de waterbergende functie.

Doel is om bij extreem hoogwater stroomafwaarts voor een waterstandsaling stroomafwaarts te zorgen.

Zienswijze 2.

Met het 'verbeteren' wordt de indruk gewekt dat er altijd al sprake is geweest van een waterbergende functie. Dit blijkt nergens uit. In de door het Rijk vastgestelde beleidsregels (o.a. Ruimte voor de rivier) (opgesteld na het hoogwater afvoeren in 1993 en 1995) is dit gebied vastgelegd en aangewezen als rivierbed met bergend regime. Historisch gezien is hier geen sprake van een winterbed. Dit blijkt ook uit een brief van de minister van Verkeer en Waterstaat van 18 januari 1994 aan de Tweede Kamer. Van 'verbeteren' is dus geen sprake evenals een waterbergende functie voor het gehele gebied. Hier lijkt sprake te zijn van een doelredenering en een duidelijk voorbeeld van misleiding. De belanghebbenden wordt iets mooiers voorgespiegeld dan het in werkelijkheid is.

Zienswijze 3.

De waterbergende functie die aan dit gebied nu wordt toegekend krijgt een veel grotere omvang dan tot op heden bekend was en ook niet door de provinciale en gemeentelijke overheden actief is gecommuniceerd. Bekend was dat buiten de kernen en de bebouwde kom niet zonder toestemming van RWS mocht worden gebouwd, dit om de afvoer van hoog water in dat gebied te bespoedigen. In deze situatie was het gebied van de LvG niet anders dan andere gebieden die last hebben van hoogwater.

Aanwijzen als bergingsgebied waarbij de overheid het gebied bewust maximaal onder water zet om de wateroverlast elders stroomafwaarts te beperken, is van een geheel andere orde. Dit heeft zeer grote consequenties voor mens, natuur en bedrijvigheid.

a. Voor de 7000 mensen/inwoners van het gebied heeft dit naast een emotionele impact ook grote financiële gevolgen. Enerzijds de schade die zij oplopen aan hun eigendommen waarvan nog onduidelijk is of die vergoed worden. Ook eigendommen die na 1996 zijn gebouwd. Maar ook bij de verkoop van die eigendommen worden zij nu benadeeld omdat de potentiële koper afziet van koop wanneer hij bekend wordt met de status van dit gebied. Voorbeelden zijn hiervan inmiddels bekend. Makelaars worden voor het eerst in oktober 2019 door de lokale overheid geïnstrueerd potentiële kopers te wijzen op de mogelijke status van dit gebied. Kortom er dient een volledige schadeloosstelling plaats te vinden voor alle inwoners van dit gebied ongeacht of zij vóór of ná 1996 hebben gebouwd.

b. Voor flora en fauna heeft het onderwater zetten desastreuze gevolgen. De flora zal grotendeels en de fauna nagenoeg geheel vernietigd worden omdat de waterbergende functies pas na enkele weken zal zijn beëindigd. Het volledig herstel zal enkele jaren duren. Ook de impact op het Natura 2000 gebied, de St. Jansberg, is groot, niet alleen voor het foerageren van het daar levend wild maar ook de milieubelastende activiteiten die moeten plaatsvinden bij het opruimen en schoonmaken van het gebied van de LvG.

De impact op flora en fauna is evenals de belasting op het Natura 2000 gebied de St. Jansberg, ontoelaatbaar

c. De bedrijvigheid is onder te verdelen in productie/transport/dienstverlening en de recreatieve/toeristische sector. Beide sectoren lijden door de aanwijzing als waterbergend gebied onder het ontstane imago probleem.

Ook hier wordt in de notitie NRD LvG misleidende terminologie gebruikt: "betere hoogwater bescherming en waterbergende werking kan worden gebruikt als

vliegwielen. Het biedt kansen om de aanwezige gebiedskwaliteit te behouden, te versterken en te verbinden". Dit wordt door de aanwezige ondernemers en de potentiële nieuwkomers niet zo worden ervaren.

Zo ook: "weinig oog voor de landschappelijke en cultuur-historische parels die het gebied rijk is. Deze parels zijn onbedoeld op de achtergrond geraakt. Als gevolg daarvan is de beleving voor de toeristen en recreanten afgenomen". Deze stellingname wordt nergens onderbouwd. In tegendeel tijdens de participatie sessies is er bij de inwoners en ondernemers zeker geen sprake van afname in die beleving. Deze sector is nog steeds groeiende. Overigens is het een taak van de lokale en regionale overheid om de toeristische en recreatieve sector op peil te houden en te bevorderen. Daar hoeft geen LvG voor te worden ingericht.

Conclusie: De 7000 inwoners van het gebied, 165 bedrijven en 42 agrarische bedrijven zien geen enkele meerwaarde in de waterbergende functie die aan de Lob van Gennep wordt toegekend. De consequenties, schade en kosten, ingeval de waterberging wordt ingezet, zijn buitensporig hoog. Zie de bijgaande notitie "Overloop – opslag Maaswater, versie 3.1". De uitwerking van dit onderdeel in de NRD LvG is zeer misleidend.

3. Verbeteren ruimtelijke kwaliteit: meerwaarde voor landschap en economie.

De beide andere doelen, hoogwaterbescherming en waterberging, bieden volgens de NRD kansen om de aanwezige gebiedskwaliteiten te behouden, te versterken en te verbinden. Hiermee worden voorwaarden gecreëerd voor verdere gebiedsontwikkeling voor wonen en werken.

Voorbeelden zijn het verbinden van fiets- en wandelverbindingen, beekherstelopgave en het inpassen van dijken die passen bij de natuurlijke aard van het gebied.

Het opstellen van een Ruimtelijk perspectief als hulpmiddel om bewoners, gebruikers partijen in het gebied te inspireren wordt gevoeld als 'een doekje voor het bloeden'.

Zienswijze 4.

Het getuigt van weinig inlevingsvermogen en geen respect dat de opstellers van de NRD LvG zich in deze misleidende bewoordingen blijven uitlaten. Want zoals onder zienswijze 4 is gemeld wordt het versterken van de gebiedskwaliteiten met de LvG door de huidige bewoners en ondernemers niet zo ervaren en gezien.

Voor de economische ontwikkeling is een imago probleem ontstaan want welke ondernemer wil op enig moment (gevestigd na 1996 en zo het er nu naar uitziet geen schadevergoeding krijgt) zijn bedrijf onder water gezet zien worden. Immers bij vestiging in dit gebied moet de potentiële ondernemer hierop gewezen worden.

Het versterken van de ruimtelijke kwaliteit door het verbinden van wandel- en fietsverbindingen en het invullen van beekherstelopgave zijn taken van de lokale overheid en waterschappen. Hiervoor hoeft geen waterbergende functie aan dit gebied te worden toegekend. Het inpassen van dijken in dit gebied is een onderdeel van hoogwaterbescherming waarmee voldaan wordt aan de wettelijke waterveiligheidsnorm. Het effect op de ruimtelijke kwaliteit van de leefomgeving is nihil en voor de economische ontwikkeling zelfs negatief.

MER

In de NRD LvG worden de aangedragen alternatieven gefilterd en beperkt tot drie volgens de projectgroep kansrijke voorkeursalternatieven. Voor elke voorkeursalternatief wordt nu een plan-Milieu Effecten Rapportage opgesteld.

In de plan-MER wordt naast de effecten beoordeling ook het doelbereik van de hier genoemde drie projectdoelen beoordeeld. Ten aanzien van dit laatste heeft de technische werkgroep haar 5 zienswijzen gegeven.

Integraal Rivier Management (IRM)

Het IRM is een in 2018 opgevoerd programma waar alle Nota's Reikwijdte en Detailuitwerking voor de verschillende projecten onder vallen. Het IRM is een verbreding van de Lange Termijn Ambitie Rivieren waarin naast dijkversterking en rivierversuiming nu ook aandacht gegeven moet worden voor bijvoorbeeld scheepvaart, natuur, waterkwaliteit, recreatie en zoetwatervoorziening. Dit betekent dus een integrale visie en aanpak van de problematiek waarvoor een NRD wordt opgesteld, zo ook de Lob van Gennepe.

In de NRD LvG ontbreekt deze integrale visie voor bijvoorbeeld de onderdelen waterkwaliteit en zoetwatervoorziening.

Zo zal bij het inzetten van de waterbergende functie in het Lob-gebied de waterkwaliteit sterk achteruitgaan door de ruim 300.000 m³ drijfmest en enkele 100d. ton compost en dekaarde voor de champignonteelt die in het gebied vrijkomt.

De LvG draagt niet bij in de zoetwatervoorziening in tijden van droogte en laagwater. Omdat het gebied een woon-, werk- en recreatiefunctie heeft zal de berging van het Maaswater zo kort mogelijk moeten plaatsvinden.

De bijdrage aan natuurbehoud en -beheer is voor de LvG nihil en zelfs negatief, zienswijze 4.b

Zienswijze 5.

De notitie Reikwijdte en Detailuitwerking Lob van Gennepe past niet in het programma Integraal Rivier Management omdat een integrale visie/aanpak ontbreekt.

Reden om bijgaand **studieplan "Overloop – opslag Maaswater, 3.1" als voorkeursalternatief** aan te bieden voor de waterbergende functie van extreem hoogwater in de Maas.

Aldus opgesteld op 20 maart 2020 te Middelaar,
Technische werkgroep Studieplan Overloop- opslag Maaswater 3.1

H.J. Verheijen,
Inwoner Middelaar

ing. M.P. Hoeven,
inwoner Plasmolen

ing. J.J.T. Cremers,
inwoner Middelaar

Bijlage: Studieplan Overloop – opslag Maaswater

p/a: J.J.T. Cremers Heikantseweg 24 te 6587AN Middelaar

I.a.a.: - Het College van Burgemeester en wethouders Mook en Middelaar
- Waterschap Midden Limburg t.a.v. Dijkgraaf drs. Ing. P.F.C.W. van der Broeck